

számban is közlünk az eddig megfigyelt minimumokról. A körlevélben természetesen rendszeresen közöljük a megfigyelők listáját és a megfigyelések számát is.

Nagyon szép eredményeket értünk már el az RZ Cas és S Sge változóknál. Már majdnem a teljes fénygörbéről van megfigyelésünk.

Ha valaki szeretne bekapcsolódni a megfigyelésekbe, nagyon szívesen megküldjük a régebbi számokat is.

Juhász Tibor
2510 Dorog, Zalka M.tp.
I/28.

- - -

MEGFIGYELÉSEK

MESSIER OBJEKTUMOK KÖZÖTT

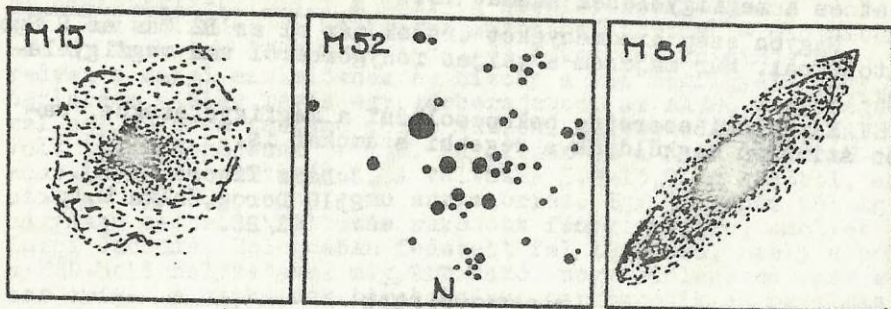
A ködök és halmazok sok gondot okoztak egy Charles Messier /1730-1817/ nevű, a párizsi tengerészeti obszervatóriumban észlelő csillagásznak. Ezeket az általa felfedezett 21 üstökösrel gyakorta összetévesztette. Így a ma "M" jelzésű és leglátványosabb objektumokat katalogizálni kényszerült. A sor 1758-ban indult az M1-el és 1784-ben az M103-al zárult. Főtávcsöve egy gyenge 19 cm-es fémtükrös műszer volt; 5 és 8 cm-es akromatikus refraktorok mellett - de a sok külföldi Messier-Klub tapasztalatai egy 10 cm-es jó műszerrel is végignézhetőnek tartják a listát.

Mi egy 20 cm-es, lencses, f/15-ös távcsővel indultunk el, igaz a budapesti ég alatt. Az általánosan használt 74-szeres nagyítást néhol 41x, 147x és 380x nagyítást adó okulárokkal bővítettük. Igyekeztünk részleteket, érdekességeket észrevenni az általános benyomás mellett és rajzolni próbáltuk a gyakran lerajzolhatatlan ködfoltokat. Célunk nyilvánvaló: kedvcsinálás a hazai sok jó távcsővel rendelkező amatőrnek - egy hasonló turára. Ehhez kis nagyítás, egy kis távcső, egy alap térkép és jó ég kell csak.

M 15 $21^h 27,6 + 11^o 57$, Gömbhalmaz a Pegazusban, 6,0 mg, $d=7'$ 40 000 fényév. Az NGC /New General Catalogue, 1888/ véleménye szerint, akkor még az Equuleus csillagképben: "feltűnő gömbhalmaz, nagy fényű, nagy méretű, szabálytalanul kerek, hirtelen fényesedve a közepén, jól felbontva nagyon halvány csillagokra". Sok helyen említik, hogy vizuálisan fele akkora mint fotókon, mi is így láttuk: 3,5-4 ivpercnyi tömörödés. Fényes magu, hirtelen csökkenve kifelé. Széle horpadásokkal. Háromszögletű csillagmező övezi.

M 52 $25^h 22,0 + 61^o 20$, Nyilthalmaz a Cassiopeiában, 7,3 mg, $d=12'$ 3800 f.é. Az NGC szerint: "Halmaz, nagy, gazdag, sűrű közép, kerek, 9-13 mg közötti csillagokból". DNY-on egy 7 mg-os előtércsillag társul a 25-30 darabu 6-6,5 mg összfényű halmazközéphez. Kisebb csillagok kerítik, az egész 10-15 ivpercnyi átmérőjű. Félszáz csillag volt rajzolható, számos

még sejthető. A katalógusok 120-200 darabot is emlitenek. És egy történelmi adat: Messier 1774-ben az az évi üstökös közelében talált rá.

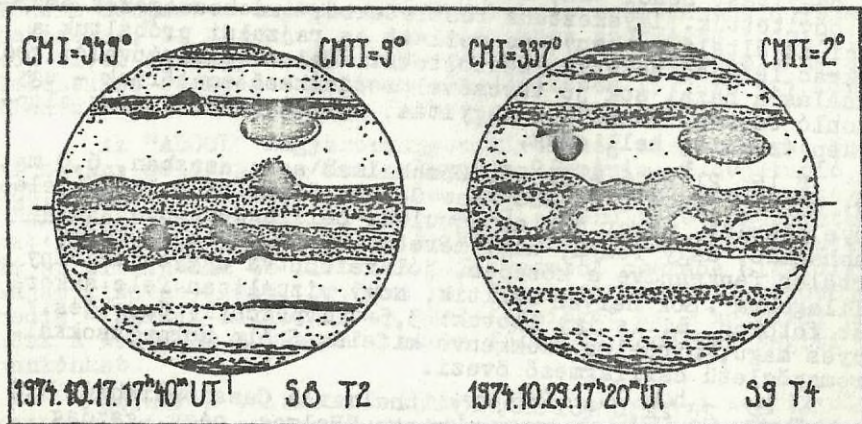

M 81 09^h51,5 + 69°18 Galaxis az Ursa Maiorban, 7,9 mg, 21x10⁷,7 millió f.é. Az NGC-t idézve: " feltűnő, elnyúlt, különösen fényes és nagy, nyultsága 156 fok irányu, fokozatosan, majd hirtelen nő egy fényes mag felé". Szerintünk egy gömbölyű magból kibomló szivar alakú fátyol. A jobb látáskor hegyes végei messze húzódnak, ekkor a mag is megnyulik. Nyilván mindez csak a belső része, mert összhosszát 4-4,5 ívpercre becsültük. A széle néha csipkézettnek tűnik.

Holl András, Juhász Róbert, Kökény Imre
Budapest, Uránia Csillagvizsgáló

JUPITER RAJZOK

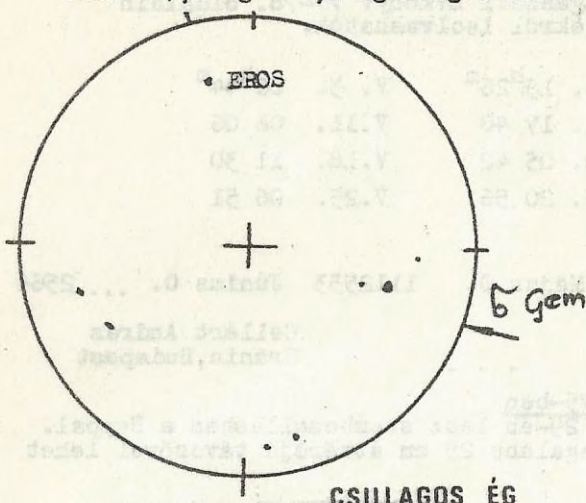
Készültek: 20 cm-es f/15 refraktorral. Nagyítás: 74x és 147x. Mindegyiken a Vörös Folt és egy holdárnyék látható. /4x-es torzítás!/
.....

Az Okt.17-én mért GRS átmenet időpontjai és CM II-ben számított pozíciói: Ny-i vége - 17:40 /11,3°/, közepe - 17:56 /21,0°/, K-i vége - 18:13 /31,4°/. 29-én kb. 17:54-kor ért közepe a CMI-re /22,6°/.

Észlelési lap az EROS kisbolygó megfigyeléséről

EROS = $7,8 \text{ mg} \pm 0,2 \text{ mg}$ sárgás színű

1975.01.19.

19³⁰ KözEI-ben

Műszer: 110/700 mm

Zeiss refraktor

/egyenes állású/

Nagyítás: 47 X

Észlelők: Vizi Péter

Bánáti József

2013 Pomáz

Fáy A.u.30.

CSILLAGOS ÉG

/1975. április - május /

BOLYGÓK

Merkur: mindkét hónapban észlelhető napnyugtakor. Máj.17-én a legnagyobb keleti kitérésben 22° -ra a Naptól

Vénusz: mindkét hónapban az esti égbolton figyelhető meg

Mars: a hajnali szürkületben észlelhető

Jupiter: a hajnali szürkületben, ill. hajnalban észlelhető

Szaturnusz: az éjszaka első felében, ill. az esti órákban figyelhető meg.

Uránusz: az egész éjszaka folyamán észlelhető

ESSEMÉNYEK

Részleges napfogyatkozás május 11-én:

	Első kontaktus		Max.fázis		Utolsó kontaktus	
	i	P	i	nagys.	i	P
Sopron	6 ^h 21 ^m ,7	291,2	7 ^h 14 ^m ,0	0,380	8 ^h 10 ^o ,3	34 ^m ,4
Szombathely	6 21,2	291,6	7 13,1	0,373	8 9,0	33,8
Nagycekn	6 21,7	291,3	7 13,9	0,378	8 10,2	34,2
Tihany	6 21,5	292,6	7 12,8	0,357	8 8,3	32,5
Baja	6 21,3	294,0	7 11,8	0,337	8 6,3	30,8
Budapest	6 22,6	292,6	7 14,4	0,358	8 10,4	32,6
Piszkéstető	6 23,6	292,6	7 15,7	0,357	8 11,9	32,5
Miskolc	6 24,2	292,9	7 16,4	0,353	8 12,7	32,2
Gyula	6 23,1	294,8	7 13,7	0,325	8 8,3	29,9
Debrecen	6 24,2	294,0	7 15,7	0,337	8 11,3	30,9

i= időpontja /KEI/, P = pozíciószög /a napkorong északi pontjától K-D-Ny irányban számítandó/